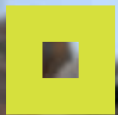

MILOJKA DROBNE
MOJE SLEDI

17. 5. - 24. 6. 2016

galerija
Krško

Kulturni dom Krško,
enota **Galerija Krško**
Valvasorjevo nabrežje 4, 8270 Krško
e: info@galerijakrsko.si
www.galerijakrsko.si

Izdal in založil **Kulturni dom Krško**,
zanj **Katja Ceglar**, direktorica.
Avtorica razstave **Milojka Drobne**.
Postavitvev razstave **Milojka Drobne**
in **Denis Volk**.
Besedilo **Denis Volk**.
Lektoriranje **Tatjana Habinc**.
Oblikovanje **Polona Zupančič**, Mikado.
Fotografije **Nina Sotelšek**, KDK,
enota MMK.
Tisk **Kolortisk**.
Naklada 300.
Krško, maj 2016.

KULTURNI
D O M
K R Š K O

občina krško

USTVARJALNE SLEDI MILOJKE DROBNE

Eden primarnih človekovih čutov je tip. Je edini, ki pomaga zaznavati okolico in sebe v njej, ko človek ne vidi in ne sliši. Fiziologija natančno deli zaznavanje, ki ga laično imenujemo (o)tip, v več kategorij. S tipom, ki ga udejanjimo prek dotika, zaznavamo dražljaje s površine telesa: pritisk, temperaturo in bolečino. Gledano širše, pa sodi v tip tudi zaznavanje z receptorji, ki so globlje v telesu, in tako zaznavamo dogajanje v notranjosti telesa. To so, denimo, drža, lega telesa ali napetost mišic in nekaterih notranjih organov. Tako tudi prek zaznave spremembe lastnega telesa odkrivamo svojo okolico: ko se na kožo, na primer, prisloni neki predmet, zaznamo njegovo površino, konsistenco, temperaturo, smer ali ritem gibanja, celo hitrost.

Vsak naš gib je hkrati tudi tip, čeprav namen giba ni zmeraj tudi zaznavanje nečesa. Tudi delo z rokami je obenem tipanje z rokami. Tip je sestavni del dotikanja. Slednje pa je marsikdaj lahko preprost komunikacijski jezik. Služi prenašanju osnovnih sporočil, zlasti pa izražanju čustev. Izražanje pravih čustev z besedami, če ni podkrepljeno z gestami, ki mnogokrat vključujejo tudi dotikanje, je nekako nepopolno in neprepričljivo, pogosto pa je komunikacija z gestami zadostna in popolna.

Milojka Drobne tip in dotik uporablja kreativno. Z rokami se dotika gline z mislijo, da z njo vzpostavlja komunikacijo. Z lastno voljo na material prenaša svoje misli in vizijo, ki jo ima o tem materialu in o njegovi končni formi. Ročno oblikovanje gline, ki ga umetnica uporablja pri snovanju kipov, je po tehnični plati podobno oblikovanju glinenih izdelkov v starih časih, v antiki ali še prej.

Nekdaj je imel človek na voljo svoje roke, delo pa si je olajšal z inovacijami, ki jih je s časom vpeljal v proizvodnjo. Tehnike izdelave posamezne vrste predmetov se do danes niso veliko spremenile. V sodobnem času se za žganje glin uporabljajo električne ali plinske peči, in ne več les, nekatere ročne postopke izdelave pa so zamenjali strojni, ki omogočajo industrijsko proizvodnjo in hiperprodukcijo. Večja dostopnost je razlog, da se je spremenil odnos sodobnega človeka do teh predmetov. Nekoč so ročno izdelani predmeti za imetnika pomenili redkost, že kar dragocenost. Do njih so imeli poseben odnos in bili nanje veliko bolj navezani, kot je sodobni človek do razširjenih industrijskih izdelkov.

V dela nekdanjih starih mojstrov in sodobne umetnice Milojke Drobne je vloženo veliko truda, vizije in ljubezni, izdelana pa so z namenom, da bi človeka spremljala v njegovem življenju. Ustvarjalec ali ustvarjalka ima do svojega izdelka poseben (čustven) odnos, ki ga vzpostavlja s tem predmetom in nanj prenaša pri izdelavi. Že nekdanj so nekatere predmete namenjali zgolj občudovanju ali v religiozne namene, ne pa za dejavnosti in uporabo. Skulpture Milojke Drobne še najbolj spominjajo na tovrstne predmete z duhovno komponento: okrasne, votivne ali religiozne predmete.

Njene unikatne umetnine so kljub temu, da so si podobne, zelo raznolike. Umetnica vizijo o novem predmetu udejanji z rokami pod vplivi vtisov, počutja in razpoloženja, kar prenaša na nastajajočo skulpturo. Iz gmote glin oblikuje figurico - pravi ji *Znak* ali tudi *Sema* -, natančno tako, da se prilega (njeni) roki. Glineno gmoto umetnica izvotli in ji ustvari pravo telo s telesno votlino. Telesu oblikuje tri izrastke, ki delujejo kot nogice. Tak trinožni piramidast votel predmet obravnava kot bitje in ga imenuje *Znak*. Postopek gnetenja glin v predmet in njegovo poimenovanje nehote vzbudi spomin na svetopisemsko stvarjenje Adama.

Uporablja glino različnih barv. Predmete izdelava v različnih oblikah in velikostih, nekaterim votlino odpre, v posamezne pa vključi druge materiale, denimo žico ali stare žebelje, ki jih vgradi v glino. Ustvari jim različno površino, od gladke do zrnate,

grobe ali celo nacefrane, natrgane, ki jo obdela z raznovrstnimi snovmi: s pepelom, grafitom, zemljo ... Tako po žganju doseže različne strukturne in barvne učinke ter ustvari številne različice. Želi, da jih gledalec prepozna, včasih tudi, da jih zatipa in ob tem občuti. Pri tem obiskovalec ponovi postopek, ki ga je sama uporabila pri izdelavi - tipanje. Kipe umetnica postavlja na pepele različnih odtenkov sive, ki jih doma pripravlja s kurjenjem različnih vrst lesa.

Lasten odnos do svoje stvaritve želi Milojka Drobne prenesti na obiskovalce, ki se zato morajo - seveda, če želijo - razstavljenih umetnin dotikati in z njimi vzpostavljajo telesni stik. Zato obiskovalce imenuje tudi dotikalci. Največkrat jih lahko v galeriji premikajo in premeščajo, s tem pa vnašajo mednje svojo energijo in čustva. Tako se telesni stik stopnjuje v veliko intimnejši odnos s predmeti. Kiparka si prizadeva, da se med umetnino in občudovalcem njenih objektov odnos pogloblja in postaja bolj oseben. Odkrila je, da lahko različne likovne akcije s performativnimi dejanji tak odnos nadgrajujejo.

Skupna značilnost likovnih akcij Milojke Drobne pod skupnim imenom *Ne dotakniti se* ali *NDS akcije* je, da umetnica svojo skulpturo podari, obiskovalec pa postane njen novi lastnik. Najprej je izvajala likovno akcijo *Dvojni portret*, v kateri je vnaprej pripravila večje število malih skulptur različnih oblik, takih, da so se vse nekako ulegle v dlan, ki jih je prijela. Skulpture je skupaj s plevami žita ali kako drugo sipko snovjo položila v vrečo, posodo ali škatlo in jih tako skrite ponudila obiskovalcu performativnega dogodka, da jih v miru poišče v sipki snovi in pretipa. Po umetniškem nasvetu si je izbral tisto, pri kateri je imel ob prijemu najboljši občutek. Izvlekel jo je in umetnica mu jo je podarila. Ob tem ga je fotografirala skupaj s skulpturo, zato dvojni portret. Fotografije služijo dokumentiranju likovne akcije in si jih je mogoče kdaj tudi ogledati v galeriji v okviru predstavitve umetnice in njenega dela.

Druga umetniška akcija je akcija podarjanja malih skulptur z naslovom *Ustvarjen po meri*. Pri tem dogodku ima izdelane trinožne *Znake* manjše velikosti, ki pa se

nekoliko razlikujejo; eni so vitkejši, drugi bolj zaobljeni, trebušasti, eni so bolj koničasti, drugi stojijo z nogicami na široko, eni večji, drugi manjši, vsi pa so ravno dovolj veliki, da se prilegajo dlani nekoga. Obiskovalec dogodka skupaj z umetnico sedi pri mizi in v posodi ali škatli s plevami tipajoč išče *Znak*, ki ga po njegovem mnenju najboljše začuti v dlani. Preda ga umetnici, ki nato med pogovorom z obiskovalcem zanj iz gline oblikuje nov kipec, ki bo čim bolj podoben izbranemu. Na listek se zapiše ime obiskovalca in umetnica dokončano skulpturico položi ob ime novega lastnika, ki si lahko tudi izbere, kako površino naj ima njegov kipec. Postopek ponavlja z novimi obiskovalci. Udeležence likovne akcije povabi in se z njimi dogovori, kdaj lahko pridejo po svoje kipce v galerijo. Seveda se mora glina najprej posušiti, nato umetnica kipce odnese domov, kjer jim do konca obdela površino, jih peče in žgane zopet prinese v galerijo. Tu jih na dogovorjeni dan preda obiskovalcu - vsakemu tistega, ki je bil zanj narejen. Tudi ob tej predaji fotografira kipec in njegovega novega lastnika.

Z obdarovanjem umetnica prenese svoj osebni odnos do posameznega ustvarjenega predmeta na novega lastnika, ki pa s tem predmetom tudi sam ustvari odnos. Ko ga prime v roko, se zave, da je narejen po meri, prav zanj; in če si novi lastnik dovoli, lahko s tipanjem *Znaka* začuti povezavo s kipcem in ga posvoji. To pa je tudi umetničin namen.

Milojka Drobne si v svojem ustvarjalnem procesu ves čas prizadeva, da bi dolgoročno v svoji bilanci ohranila ničelno pozicijo, brez dobičkov in izgub. Poskuša ohraniti materialno, čustveno in duhovno ravnovesje. Svoje honorarje nameni za materialne stroške, povezane z ustvarjanjem, zato svoje glinene *Znake* podarja obiskovalcem in jih ne prodaja. Sama izbere, kdo bo obdarovanec. S tem, ko podari svoje dotike, ki jih je med oblikovanjem prenašala na glino, podari tudi svoje misli in čustva, ki so jo prevevala med oblikovanjem *Znaka*. Milojkin *Znak* je zato tudi znak čustev in odnosov, ki naj bi jih novi lastnik začutil vsakokrat, ko zdaj svoj *Znak* vzame v roke in se ga dotika.

Denis Volk

MILOJKA DROBNE

(1967, Celje) je leta 1998 končala študij likovne pedagogike na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Med letoma 2004 in 2007 je v Moskvi raziskovala haptično umetnost. Z njo se ukvarja tudi v interaktivnem projektu v razvoju *Ne dotakniti se*. Področja umetničinega ustvarjanja so: kiparstvo, prostorska instalacija, interaktivna akcija in fotografija. Svoje delo je predstavila na razstavah in prireditvah v Sloveniji in tujini. Živi in ustvarja v Bistrici pri Lesičnem.

Galerija Klopert, Kočevje: kiparska razstava - prostorska postavitev *Sledi*, 2015

IZBOR RAZSTAV IN LIKOVNIH AKCIJ:

- Samostojne razstave in likovne akcije:** Savinov likovni salon, Žalec: Anja Jerčič Jakob in Milojka Drobne: kiparska razstava - prostorska postavitev *Srečanja v panoptikumu čustev*
- 2016**
Museo Archeologico Nazionale di Aquileia/Oglej (Italija): kiparska intervencija v muzejski prostor *Sledi v času*
Galerija Krško, Kulturni dom Krško: prostorska postavitev in umetniška akcija *Moje sledi*
- 2015**
Galerija Klopert, Kočevje: kiparska razstava - prostorska postavitev *Sledi*
Galerija Klopert, Kočevje: umetniška akcija *Ustvarjen po meri*
- 2014**
Galerija Check Point Paint Art Gallery, Trieste/Trst (Italija): prostorska postavitev in umetniška akcija *Znak / Segno*
Likovni kritiki izbirajo, Cankarjev dom, Ljubljana: kiparska razstava - prostorska postavitev Interakcije NDS - umetnost povezuje
- 2012**
Anina galerija, Rogaška Slatina: umetniška akcija *Ustvarjen po meri*
- 2009**
Galerija Odprti atelje, Maribor: kiparska razstava - prostorska postavitev *Ne dotakniti se*
- 2008**
Anina galerija, Rogaška Slatina: kiparska razstava - prostorska postavitev *Ne dotakniti se*
- 2007**
Galerija Media Nox, Maribor: kiparska razstava - prostorska postavitev *Ne dotakniti se*
Galerija S.ART, Moskva (Rusija): kiparska razstava - prostorska postavitev *Ne dotakniti se II*

Galerija Check Point Paint Art Gallery, Trieste/Trst (Italija): prostorska postavitve in umetniška akcija *Znak / Segno*, 2014

2006

Galerija OST, Moskva, (Rusija): kiparska razstava - prostorska postavitve *Ne dotakniti se I*

Skupinske razstave in festivali:

2015

16. Vstop prost za Pelikana: Festival urbanih umetniških intervencij, akcij, performansov in instalacij v mestnem jedru Celja, Celje: umetniška akcija *Ustvarjen po meri*

Zavod Muzej norosti, Trate: Umetniški simpozij in razstava *Norost in ustvarjalnost*: prostorska postavitve in umetniška akcija *Ustvarjen po meri*

2013

Muzej premogovništva, Velenje: Avtoportret 2: kiparska razstava - prostorska postavitve *Odplaknjeni ali sprani*

Galerija ZDSLU, Ljubljana: Vstop prost / Admission free: Trava, vrabec in bencin: umetniška akcija *Dvojni portret*

2012

13. Vstop prost: Festival urbanih umetniških akcij, intervencij, performansov in instalacij v starem mestnem jedru Celja, Celje: umetniška akcija *Dvojni portret*

2008

Galerija sodobne umetnosti Celje, Celje: Podoba prostora: Situacija širšega celjskega prostora: kiparska razstava - prostorska postavitve *Ne dotakniti se*
Galerija Murska Sobota: 15 let likovne kolonije Izak Lipovci

2007

Beltinci: 15 let likovne kolonije Izak Lipovci
Studio Galerija Gasspar, Piran: VIII. Mednarodni ex-tempore keramike Piran

2005

Studio Galerija Gasspar, Piran: VI. Mednarodni ex-tempore keramike Piran

Savinov likovni salon, Žalec: Anja Jerčić Jakob in Milojka Drobne: kiparska razstava in prostorska postavitve
Srečanja v panoptikumu čustev, 2014

MILOJKA DROBNE
MOJE SLEDI

17. 5. - 24. 6. 2016

